

חברי החטיבה ההתפתחותית היקרים שלום רב,

מותה הטרגי של הפעוטה יסמין במעון בפתח תקווה שעלה באחרונה לכותרות, העלה שוב את נושא האחריות על מסגרות הטיפול והחינוך בגיל הרך והטיפול הלקוי בילדים במסגרות אלו, נושא שאנו הפסיכולוגים ההתפתחותיים מתריעים עליו כבר שנים ארוכות. חדשות לבקרים עולות הצעות לחקיקה בנוגע להסדרת התחום, בכללם הדרישות לקבלת רישיון להפעלת מסגרות חינוך לפעוטות, דרישה להשכלה ולהכשרה של אנשי הצוות, הגדרת תנאים בטיחותיים ותברואתיים הנדרשים במעון, פיקוח מוסדר ועוד. הצעות אלו, גם אם חלקן אף התקבלו באופן חלקי, לא הצליחו לייצר את מנגנון הפיקוח שאנו מאמינים בו. ממצאיהם של מחקרים אודות מצב מעונות היום בישראל, שהתקיימו כבר בשנות ה-80 והצביעו על מידת הנזק הגלום באיכותם הירודה של מעונות, והשפעתם המזיקה והנרחבת על התפתחותם של ילדים, לרבות מערכת היחסים שבין פעוטות להוריהם הצליחו במידה מוגבלת מאוד להניע שינוי באיכותן של המסגרות. להוציא רשויות בודדות שחרטו על דגלן את ההשקעה בחינוך בגיל הרך והקימו מסגרות המפוקחות בהתאם להמלצות אנשי מקצוע, ידוע לנו כי מצב מעונות היום והמסגרות לילדים בגיל הרך בישראל הינו ירוד ביותר, אינו תואם את הנדרש מבחינת התקינה של אנשי הצוות, של מספר הילדים בכל מסגרת ובוודאי לא את ההכשרה להם נדרשים אנשי המקצוע אשר באים במגע עם התינוקות והפעוטות.

הקלות הבלתי נסבלת שבה ניתן בישראל לפתוח מסגרות כאלו ואחרות לתינוקות ופעוטות ללא הגדרה ברורה ומחייבת של תנאים בסיסיים כגון יחס מספרי של מטפלים לילדים שמאפשר מענה מקצועי, תנאי-סף להכשרה, ידע מקצועי, ולווי רב-מקצועי מתמשך יוצרת קרקע פורה להזנחה, חוסר מוגנות, ומענים לקויים. אלה שכיחים במיוחד בקרב אוכלוסיות מוחלשות, ותורמות להעצמת פערים בחברה הישראלית בין הורים ומשפחות שידם משגת לקבלת מענים חינוכיים וטיפוליים איכותיים ומקצועיים להורים ומשפחות שידם אינה משגת. אנו, אשר גם פוגשים לא-פעם הורים וילדים שנפגעו ממסגרות בלתי-הולמות, ויודעים על ההשלכות החמורות שלהן לאורך זמן, מחוייבים לחזור ולהתריע בפני כל גוף אפשרי על חובת ההסדרה של מסגרות אלו.

כידוע, השנה הייתה אמורה גם לקום מועצה לאומית לגיל הרך, אשר תכין תכנית לאומית סדורה וארוכת טווח להשקעה וטיפול בגיל הרך בישראל, תגדיר סדרי עדיפויות בנושא ותחבר בין גורמים שונים המעורבים בטיפול וחינוך ילדים בגיל הרך, בין היתר לצורך איתור וזיהוי מוקדם של ילדים במצבי סיכון, קשיים בתפקוד הורי ועיכוב בהתפתחות תינוקות ופעוטות. חרף הדרישה בחוק להקים את המועצה לגיל הרך עד תחילת חודש פברואר 2018, המועצה טרם הוקמה.

אנו חוזרים ומעלים את השאלה מה אני כחטיבה יכולים לעשות על מנת שמקרים טרגיים אלה לא יחזרו. כיצד בכוחנו לפעול על מנת שתינוקות ופעוטות בישראל יזכו לחינוך ראוי, או לכל הפחות, חינוך שאינו פוגעני? האם נוכל להשמיע את קולם של הילדים? של הוריהם? עד כמה מסגרות החינוך בארץ תורמות לרווחתם של הילדים ושל הוריהם? כמו רבים מהפעוטות והילדים, גם אנחנו לעיתים חסרי אונים.
חומר למחשבה.....

בברכה,
ועד החטיבה